

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

(απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος Βιολογίας, Συνεδρίαση 30/09/2026)

1. Από τον Πρόεδρο του Τμήματος ορίζεται Επιτροπή διετούς θητείας, υπεύθυνη για τις Διπλωματικές Εργασίες (ΔΕ), που απαρτίζεται από ένα μέλος ΔΕΠ και ένα ή περισσότερα μέλη ΕΔΙΠ από κάθε Τομέα, καθώς και τέσσερις προπτυχιακούς φοιτητές οι οποίοι ορίζονται από το Δ.Σ. του συλλόγου.
2. Η Επιτροπή προσκαλεί τους φοιτητές (6^{ου} εξαμήνου και άνω) που επιθυμούν να εκπονήσουν ΔΕ το επόμενο ακαδημαϊκό έτος να το δηλώσουν σε ειδικό ερωτηματολόγιο που αναρτάται στο eclass, προσκαλεί μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ του Τμήματος και Εξωτερικούς διδάσκοντες να προτείνουν θέματα ΔΕ (μαζί με την περιγραφή τους), συγκεντρώνει τα προτεινόμενα θέματα και τα αναρτά στις ανακοινώσεις του Τμήματος στο e-class, το αργότερο μέχρι τις αρχές Μαΐου. Η Επιτροπή ορίζει και γνωστοποιεί τη χρονική περίοδο εκδήλωσης ενδιαφέροντος από τους φοιτητές καθώς και των συνεντεύξεων από μέλη ΔΕΠ και ΕΔΙΠ που προτείνουν τα θέματα.
3. Δεν επιτρέπεται προσθήκη νέου θέματος ύστερα από την ανακοίνωση των θεμάτων.
4. Κάθε φοιτητής (6ου εξαμήνου και άνω) υποβάλλει μία αίτηση με όλα τα θέματα που τον ενδιαφέρουν, ο αριθμός των οποίων πρέπει να κυμαίνεται από τρία (3) μέχρι έξι (6), ακόμη και αν αυτά προέρχονται από περισσότερους από έναν Τομείς. Η αίτηση υποβάλλεται μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας (ή όπως αποφασιστεί αρμοδίως). Δεν επιτρέπεται αίτηση για εκπόνηση ΔΕ από φοιτητές που έχουν αναλάβει ΔΕ σε προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος.
5. Αν κάποιος φοιτητής δεν επιλεγεί στον Τομέα 1ης προτίμησης, η αίτηση του διαβιβάζεται μέσω του εκπροσώπου του Τομέα στον Τομέα 2ης προτίμησης κ.ο.κ.
6. Η επιλογή των φοιτητών στις προτεινόμενες ΔΕ ολοκληρώνεται αρχές Ιουνίου. Αν χρειαστεί ακολουθεί και δεύτερος κύκλος (Β' κατανομή, ή και τρίτος, κατά την κρίση της Επιτροπής), ο οποίος διενεργείται με τον ίδιο τρόπο και ολοκληρώνεται αρχές Ιουλίου. Υπάρχει η δυνατότητα κάποιο

θέμα που δεν ανατέθηκε στην Α' Κατανομή να μην συμπεριληφθεί στην επόμενη εφόσον το αιτηθεί ο επιβλέπων. Ο τελικός συνολικός κατάλογος εγκρίνεται από την Συνέλευση του Τμήματος και δημοσιοποιείται στις ανακοινώσεις του Τμήματος στο e-class.

7. Συνιστάται σε κάθε μέλος ΔΕΠ να προτείνει τουλάχιστον δύο (2) θέματα ΔΕ ανά Ακαδημαϊκό Έτος. Συνιστάται, επίσης, ο μέγιστος αριθμός ΔΕ να είναι πέντε (5) ανά μέλος ΔΕΠ ή ΕΔΙΠ, που μπορεί να ανέλθει συνολικά σε επτά (7) εφ' όσον εξασφαλίζεται συν-επίβλεψη με μέλη ΔΕΠ ή ΕΔΙΠ σε τουλάχιστον δύο (2) ΔΕ, για την σωστή άσκηση των φοιτητών.

8. Κριτήρια επιλογής φοιτητών είναι η επιτυχής παρακολούθηση των απαιτούμενων για κάθε ΔΕ μαθημάτων (αν αυτά ορίζονται από τον επιβλέποντα) και η συνάντηση/συνέντευξη των υποψηφίων φοιτητών με τον επιβλέποντα. Ο επιβλέπων ενημερώνει την Επιτροπή μέσω του εκπροσώπου του Τομέα για τους φοιτητές που επέλεξε να εργαστούν στα θέματα που πρότείνει. Επισημαίνεται ότι η διαδικασία είναι ανοιχτή ως προς τις αναθέσεις για όλα τα θέματα τα οποία αναρτώνται. Κατά τη ροή της διαδικασίας, οι αιτήσεις αξιολογούνται από τους επιβλέποντες ακολουθώντας την σειρά προτίμησης που δηλώνουν οι φοιτητές σύμφωνα με τα προβλεπόμενα κριτήρια επιλογής και τις λοιπές απαιτήσεις κάθε θέματος.

9. Δεν επιτρέπεται ανάληψη του ίδιου θέματος από δύο φοιτητές. Αν αυτό απαιτείται για ειδικούς πειραματικούς λόγους, τότε οι επιβλέποντες προτείνουν παρόμοια θέματα αλλά με διαφοροποίηση η οποία να επιτρέπει ανεξάρτητη πειραματική/ερευνητική εργασία και ανεξάρτητη συγγραφή θεωρητικού μέρους. Εξάιρεση μπορεί να γίνει μόνο για φοιτητές με χρόνια, σοβαρά θέματα υγείας τα οποία δεν επιτρέπουν την απρόσκοπτη εκτέλεση του πρακτικού μέρους της ΔΕ. Σε αυτήν την περίπτωση ο φοιτητής θα επικοινωνεί με τον επιβλέποντα ο οποίος έχοντας την γνωμοδότηση της Επιτροπής Εξέτασης Δικαιολογητικών Ειδ. Περιπτώσεων Μετεγγραφών του Τμήματος, θα εισηγείται στην Επιτροπή ΔΕ την συν-άσκηση με άλλον φοιτητή.

10. Ως μάθημα του Τμήματος Βιολογίας, η ΔΕ διδάσκεται και εξετάζεται (αξιολογείται) στην Ελληνική Γλώσσα. Το κείμενο της εργασίας συγγράφεται και κατατίθεται επίσης στην Ελληνική.

11. Στο πλαίσιο της τήρησης της ερευνητικής δεοντολογίας και της αρχής της διαφάνειας,

απαγορεύεται ρητά η χρήση λογισμικού Τεχνητής Νοημοσύνης για τη δημιουργία ή τροποποίηση πειραματικών αποτελεσμάτων και για την συγγραφή κειμένου με επιστημονικό περιεχόμενο. Η χρήση τέτοιων εργαλείων περιορίζεται σε βοηθητικές εργασίες (πχ. μορφοποίησης κειμένου, έκφρασης, γραμματικής), προϋποθέτει την σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος και απαιτεί υποχρεωτική σχετική δήλωση στο εισαγωγικό μέρος της ΔΕ. Για παράδειγμα: «Χρησιμοποιήθηκε το ChatGPT για τη βελτίωση της ροής του κειμένου στο Κεφάλαιο 2». Παρότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την αναζήτηση βιβλιογραφίας ή άλλης πληροφορίας, η ευθύνη της ορθότητας της αναφοράς, του περιεχομένου και της ερμηνείας της εναπόκειται στον έλεγχο και επιστημονική κρίση του συγγραφέα. Ο επιβλέπων οφείλει να ενημερώνει τον ασκούμενο φοιτητή για θέματα δεοντολογίας πριν την έναρξη συγγραφής του κειμένου της ΔΕ και να ελέγχει την τήρησή τους μέσω ψηφιακών εργαλείων ανίχνευσης (πχ. Turnitin το οποίο διαθέτει ενσωματωμένο ανιχνευτή και προσδιορίζει το ποσοστό του κειμένου που έχει παραχθεί από εργαλεία ΤΝ, όπως και το ποσοστό λογοκλοπής).

12. Η Διπλωματική Εργασία είναι ερευνητική εργασία με στόχο την εκμάθηση τεχνικών, την εφαρμογή μεθοδολογιών, τη διεξαγωγή ερευνητικού έργου, τη χρήση βιβλιογραφίας, την εξαγωγή δεδομένων, την ανάλυση και αξιολόγηση αποτελεσμάτων. Κατ' εξαίρεση, μπορεί να προβλέπεται εκτέλεση ΔΕ που είναι μη-πειραματικές/εργαστηριακές/συγκέντρωσης δεδομένων στο πεδίο για φοιτητές με χρόνια, σοβαρά θέματα υγείας τα οποία δεν επιτρέπουν την απρόσκοπτη εκτέλεση πρακτικών δραστηριοτήτων. Σε αυτήν την περίπτωση ο φοιτητής θα επικοινωνεί με τον επιβλέποντα ο οποίος έχοντας την γνωμάτευση της Επιτροπής Εξέτασης Δικαιολογητικών Ειδ. Περιπτώσεων Μετεγγραφών του Τμήματος, θα προτείνει στην Επιτροπή ΔΕ σχετικό θέμα προς ανάληψη από τον συγκεκριμένο φοιτητή. Γενικά, παρέχονται όλες οι δυνατές διευκολύνσεις προς τον φοιτητή από τον επιβλέποντα σε συνεργασία με την Επιτροπή ΔΕ και την Επιτροπή Εξέτασης Δικαιολογητικών Ειδικών Περιπτώσεων του Τμήματος.

13. Ως μάθημα του Τμήματος Βιολογίας, η παρουσία των φοιτητών στη ΔΕ θεωρείται ενδεδειγμένη τις ώρες και ημέρες λειτουργίας του Τμήματος και για λογικά χρονικά διαστήματα. Σαββατοκύριακα, επίσημες αργίες και εξεταστικές περίοδοι δεν υποχρεούνται ο ασκούμενος να παρευρίσκεται στο Τμήμα για λόγους εκπόνησης ΔΕ. Εξαιρέσεις μπορούν να λάβουν χώρα μόνο όταν αυτό απαιτείται από την ερευνητική διαδικασία και σε κάθε περίπτωση, με την σύμφωνη

γνώμη του φοιτητή. Αυτό ισχύει τόσο για Εσωτερικές, όσο και για Εξωτερικές ΔΕ στις οποίες το πρακτικό μέρος διενεργείται εκτός Τμήματος.

14. Αναπροσαρμογή του τίτλου της ΔΕ μπορεί να γίνει κατά την ολοκλήρωσή της, αν απαιτηθεί από την πορεία της έρευνας και τα αποτελέσματα αυτής, με εισήγηση του επιβλέποντα και την σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής ΔΕ του Τμήματος.

15. Ως διάρκεια ουσιαστικής εργαστηριακής παρουσίας/ερευνητικής ενασχόλησης για τη διεξαγωγή της ΔΕ ορίζεται ελάχιστος χρόνος εννέα (9) μηνών και μέγιστος χρόνος δώδεκα (12) μηνών. Οι επιβλέποντες φροντίζουν ώστε οι ΔΕ να ολοκληρώνονται σε αυτό το χρονικό πλαίσιο. Παράταση δικαιολογείται μόνο αν η ΔΕ δεν μπορεί να ολοκληρωθεί επιτυχώς στον προβλεπόμενο χρόνο με υπαιτιότητα του φοιτητή, πχ. μη επαρκής συμμετοχή στο πρακτικό μέρος, καθυστέρηση στην συγγραφή του κειμένου της ΔΕ, εργασιακές υποχρεώσεις κλπ.

16. Επειδή η ΔΕ αποτελεί ουσιαστικό εκπαιδευτικό έργο του Τμήματος, καταβάλλεται κάθε προσπάθεια να καλύπτονται οι ανάγκες των φοιτητών σε θέματα. Σε περίπτωση έλλειψης θεμάτων, η επιτροπή αναζητά λύση για όλους τους φοιτητές που διανύουν το 4^ο ή μεγαλύτερο έτος σπουδών.

17. Κάθε ΔΕ παρουσιάζεται δημόσια μετά από ανακοίνωση του επιβλέποντα στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του Τμήματος και του αντίστοιχου Τομέα. Η παρουσίαση είναι ανοιχτή σε όλους και γίνεται δια ζώσης στους χώρους του Τμήματος ή της Σχολής Θετικών Επιστημών/ΕΚΠΑ σε περιπτώσεις που ο επιβλέπων είναι εξωτερικός διδάσκων (πχ. ΔΕΠ Τμήματος Φυσικής). Σε περίπτωση αδυναμίας εξωτερικού συνεργάτη του επιβλέποντος να παρευρεθεί δια ζώσης στην παρουσίαση της ΔΕ, αυτός μπορεί να συμμετέχει στη διαδικασία διαδικτυακά (υβριδική). Μόνο αν υπάρχει λόγος ανωτέρας βίας (από τη μεριά του επιβλέποντα ή του φοιτητή) η παρουσίαση μπορεί να γίνεται μόνο διαδικτυακά.

18. Κάθε φοιτητής παραδίδει υποχρεωτικά ένα ψηφιακό ή έντυπο αντίγραφο της Διπλωματικής του εργασίας στον επιβλέποντα και προαιρετικά την καταθέτει ηλεκτρονικά στο Ψηφιακό Αποθετήριο του ΕΚΠΑ «Πέργαμος».

19. Η ΔΕ ως υποχρεωτικό μάθημα, διεξάγεται στο Τμήμα Βιολογίας. Κατ' εξαίρεση, σε περίπτωση συνεργασίας μέλους ΔΕΠ ή ΕΔΙΠ με επιστήμονες δημοσίων ερευνητικών ιδρυμάτων, Πανεπιστημιακών Τμημάτων, Κλινικών ή Νοσοκομείων (Εξωτερικοί Συνεργάτες), το πρακτικό μέρος μπορεί να γίνει στον αντίστοιχο ερευνητικό χώρο. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο επιβλέπων παρακολουθεί και εξασφαλίζει μέσω συχνής επικοινωνίας ή/και φυσικής παρουσίας ότι η διαδικασία εκπόνησης της ΔΕ εξελίσσεται ομαλά τόσο από τη μεριά του φοιτητή όσο και από αυτήν του εξωτερικού συνεργάτη. Συνιστάται κάθε επιβλέπων να μην περιορίζεται στην ανάληψη μόνο εξωτερικών ΔΕ.

20. Η έρευνα που εκπονείται στο πλαίσιο της ΔΕ έχει πρωτίστως εκπαιδευτικό χαρακτήρα για τον ασκούμενο φοιτητή και αποσκοπεί στην απόκτηση επιστημονικών γνώσεων, εργαστηριακών δεξιοτήτων και ερευνητικής εμπειρίας. Η ΔΕ εντάσσεται, κατά κανόνα, στο ευρύτερο ερευνητικό έργο του εργαστηρίου και της ερευνητικής ομάδας υποδοχής και δύναται να αποτελεί επιμέρους τμήμα συνεχιζόμενων ερευνητικών δραστηριοτήτων. Εφόσον η ερευνητική δραστηριότητα οδηγήσει σε επιστημονική δημοσίευση, ο επιβλέπων (μαζί με τον συνεπιβλέποντα ή τον εξωτερικό συνεργάτη, αν έχουν οριστεί) αξιολογεί αν η συμβολή του φοιτητή στο σύνολο της ερευνητικής εργασίας δικαιολογεί την συμμετοχή του στην συγγραφική ομάδα ή στην παράγραφο της αναγνώρισης συνεισφοράς (acknowledgements) της σχετικής δημοσίευσης σύμφωνα με τις αρχές της ακαδημαϊκής δεοντολογίας και τις ισχύουσες επιστημονικές πρακτικές.

21. Η Επιτροπή ΔΕ του Τμήματος δεν έχει άλλες αρμοδιότητες πέραν των προαναφερόμενων. Αν προκύψει πρόβλημα στην επικοινωνία επιβλέποντα-ασκούμενου και μη τήρηση των προβλεπόμενων από αυτόν τον Κανονισμό φροντίζουν για την επίλυσή του οι επιβλέποντες και η Επιτροπή Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Αρμοδιοτήτων, με την συνεργασία των εμπλεκόμενων μερών.